

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Šperk pro někoho

„Šperk pro mne“

Martina Gažarová

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Oddělení designu
Studijní program Design
Studijní obor Design kovu a šerku

Bakalářská práce

Šperk pro někoho

„Šperk pro mne“

Martina Gažarová

Vedoucí práce: Petr Vogel M. A.
Oddělení designu
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....
Podpis autora

Obsah

1	.MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
1.1	PRVNÍ ROČNÍK.....	1
1.2	DRUHÝ ROČNÍK.....	2
1.3	TŘETÍ ROČNÍK	3
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	4
2.1	ÚVOD	4
2.2	SBĚRATELSTVÍ.....	4
3	CÍL PRÁCE.....	6
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	7
4.1	PRVOPOČÁTEČNÍ IMPULS	7
4.2	HISTORIE.....	8
4.3	POMÍJIVOST	9
4.4	KONKRETIZACE V UMĚNÍ.....	9
4.5	POMÍJIVOST, ŠPERK.....	10
4.6	ORNAMENT	11
4.7	SRNA.....	12
5	PROCES TVORBY a TECHNICKÁ SPECIFIKA.....	13
5.1	KONSTRUKCE	13
5.2	KOST, PERGAMEN.....	15
5.3	ZASAZOVÁNÍ KOSTÍ	16
5.4	SCHRÁNKA	16
5.5	PATINA	17
6	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	18
7	SILNÉ STRÁNKY	19
8	Slabé stránky velkým písmem.....	19
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:	20
	A) KNIŽNÍ A PERIODICKÁ LITERATURA	20
	B) INTERNETOVÉ ZDROJE	21
	RESUMÉ.....	22
	SEZNAM PŘÍLOH:.....	29

1 .MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Vzhledem k tomu, že jsem studovala střední školu, která nepříliš souvisela s mým nynějším zaměřením, kontakt se šperkem jako takovým jsem získala až na vysoké škole. Vlastně mi trvalo dlouho, než jsem nabyla úplné vědomí o tom, co všechno toto slovo může zahrnovat. Propojení lidského těla, jeho krajiny a „malého“ sochařství je pro mne nejzajímavější formou, jak vybit své přetlaky myšlenek. Každý šperk je tedy nejen ozdobou, ale i nositelem mého sdělení.

1.1 PRVNÍ ROČNÍK

V prvním semestru měl konečnou prací být šperk, který zároveň měl někomu konkrétnímu patřit. Mým výstupem byl šperk pro samorosta. Komplet prstenů určený pro obě pohlaví, kdy místo drahých kamenů byl použit rozřezaný samorost. Myslím, že nemusím popisovat, co vše má tento kus dřeva společného se skutečným označením pro člověka. Vlastně díky náhodě jsem přišla na podobnost vrstvení v dřevě samorosta s drahým kamenem, jako je achát. Prsteny jsou konstrukčně řešeny s možností více průměrů, k čemuž dochází při různé intenzitě propojení dvou kruhových součástí prstenu.

V druhém semestru byl tématem ornament, kdy jsem si pro realizaci vypůjčila dekor, který vytváří lýkožrout smrkový pod kůrou stromu. Přestože má kůrovec pro strom degradující účinky, nemůže mu být odepřena estetická zajímavost a rytmika, kterou vyhryzáváním do lýka splňuje výklad o ornamentu jako takovém.

Součástí kolekce byl prsten, brož a náramek. Stejně jako kůra stromu byly šperky vrstveny a jen z části ornamentem „prožrány“.

1.2 DRUHÝ ROČNÍK

Mojí myšlenkou bylo vytvořit něco naprosto nerušivého vůči našemu tělu. V práci mě asi nejvíc inspiroval sám název šperku, náhrdelník určený „na hrdlo“. Z různých tloušťek a barev měděného drátu tak vznikl variabilní náhrdelník, který byl veden v místech, kde se táhnou naše nejhlavnější tepny, krkavice.

Tématem letní klauzurní postupové zkoušky bylo zadání „NA STOLE“. Tehdy mi bylo naprosto jasné, čím by se mé myšlení mělo zabírat. Nejčastější věc ležící na stole je přece jídlo. Abych nezůstala pouze u stolování, národních jídel apod., začala jsem přemýšlet o tom, jak se ve stolování liší různé země, jaké mají tradice a jak je pro ně vlastně samotný akt důležitý. Myslím, že typickým spojením tradice se stolováním, tedy se stolem a jídlem, je zabíjačka, respektive zabijačkové hody neboli domácí porážka. Tento akt vykonávaný každoročně nejčastěji v zimních měsících je společenskou událostí. Proč si tedy nezavzpomínat na tuto příjemnou tradici se šperky vytvořenými na dané téma? Stoly plné jitrniček, jelítek, škvarků, ovaru, tlačanky a jiných zabijačkových pochutin se nám jistě vybaví jako první. Moje kolekce inspirovaná zabijačkou obsahuje prsten, brože a náušnice. Prsten je v podstatě zkroucené jelítko, pohyblivá brož zachycuje honitbu řezníka za prasetem a smaltované náušnice připodobňují kusy masa, ovaru a špeku. Celá instalace byla pojata jako výřez ze zabijačky a šperky byly nainstalovány na odlité sádrové prasečí hlavě.

1.3 TŘETÍ ROČNÍK

Tajemství, to je téma poslední semestrální práce. Mé šperky jsou opeřené, chlupaté a tajemné. Zároveň jsou mi částečnou inspirací pro bakalářskou práci. Věnuji se nalezeným stopám, které nás upozorňují, že tu nejsme sami. Materiál zahrnuje kromě kovu i srsti, peří a kůži

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1 ÚVOD

Téma „Šperk pro někoho“ jsem si vybrala z důvodu volnosti. V době, kdy se téma vybíralo, jsem ještě nebyla rozhodnuta, co bude mým konečným výstupem, a proto jsem nechtěla, aby téma konkretizovalo směr mé práce. V průběhu následujících měsíců jsem podlehla mánii sbírání informací všeobecného rázu. Nevěděla jsem, jak si vybrat „někoho“. Neustále jsem egoisticky narážela sama na sebe a na svůj vztah k okolí. Tedy na ten nejsilnější - já a příroda. Už v počátku jsem si uvědomila, že veškeré mé práce jsou provázené právě tímto tématem. Asi ne vždy jsem si byla vědoma, že se mi do práce opět dostalo něco z toho, co je pro mě tak důležité. Spousta artefaktů, které hrají roli v mých špercích, bylo nalezeno právě v přírodě a já jsem si k nim utvořila nový vztah. Dýchá na mě z jejich útroeb spousta informací. Příběhy, které se mi v hlavě vybavují při každém novém objevu, mě přenáší do zábavného, bezstarostného světa a já se stávám jeho součástí. Proto tento šperk bude určen pro mne. Ráda bych se skrze něj nejen smiřovala s pomíjivostí bytí, ale také si uvědomovala svou funkci v tomto celku.

2.2 SBĚRATELSTVÍ

Své nadšení a potřebu obkloповání se věcmi i jejich shromažďování bych nadneseně a honosně nazvala sběratelstvím.

Zároveň zde ale také uvedu označení z různých pojednání, která velkou měrou vystihují i mou zálibu.

„Sběratel, -ka jest pudový majetník, vášnivec, neřestník, maniak, veřejně prospěšný tvor, šílenec, zvrhlík, krkoun, potencionální zloděj, masturbant, neukojený diletant, potřeštěnec.“¹ Při svém obvyklém bloumání krajinou jsem právě díky této mánii získala později použitý materiál, když jsem narazila na pozůstatky srny.

„Zen a umění sběru odpadků. Sbírání odpadků je aktivita jako každá jiná, a pokud je dělána s inspirací, může být povýšena na umění. Pokud je dělána s disciplínou, uvědoměním a nadšením, pak se stává spirituálním úsilím. Je to více než prosté: ‚Něčí odpadky jsou pro jiného poklad‘, je to proces aplikování karmy, udržování věcí v pohybu, akceptování a ocenění darů univerza. Nejtalentovanější (ti šťastní), považují své akvizice spíše za dary než za kořist. Oddaný nálezce věcí, jako každý jiný umělec, musí mít ve svém portfoliu některé z následujících vlastností: vytrvalost a trénink, intuici (na dobré věci radar), otevřenost mysli (aby viděl to, co ostatní nevidí), schopnost spatřit krásu. Sběrač odpadků by rovněž měl mít morální kodex.“²

---

¹ BROŽKOVÁ, Helena, Jiří CIRKL, Olga DRAHOTOVÁ, Jan ROUS a Lubomír SLAVÍČEK. *Sběratelství*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1983.

² SKÁLA, František. *František Skála*. Vyd. 1. Praha: Arbor vitae, 2004, 180 s. ISBN 80-863-0047-1.

3 CÍL PRÁCE

Naše dnešní společnost, kde je skoro povinností být mladý, zdravý, šťastný a úspěšný, tabuizuje nemoc a smrt více než dřív. Lidé umírají v ústraní a sami. Z toho důvodu chci sama sobě skrze tento projekt připomenout přirozenost tohoto procesu a zbavit se strachu. Pomíjivost bytí je také skvělou pomůckou k uvědomění si pošetilosti svých činů.

Cílem je vytvořit z různých materiálů sadu šperků utvářející jedinečný celek, z kterého bude vyzařovat pokora, se kterou k těmto materiálům a tématu přistupuji.

V neposlední řadě mne bude provázet snaha o přiblížení mého chápání přírody a návrat k přírodním krásám.

4 PROCES PŘÍPRAVY

4.1 PRVOPOČÁTEČNÍ IMPULS

Během práce jsem měla více podnětů a směrů, které se časem vytříbily a sjednotily do jednotného celku. Prvopočátečním impulsem pro mne byla píseň potulného samorosta, autentického písničkáře Jiřího Konvrzka. V jeho písních se prolíná absurdita a smysl pro humor se smutkem a existencionální nejistotou.

„MOŽNÁ

Chcíplej zajíc hnije

země ho vypije

jako mě a tebe

Moc toho po nás nezbyde

Ať si měkkej nebo tvrdej

křesťan nebo zvrhlej

Vycucne tě, vskutku

Jestli tvoje duše

odletí někam do ráje

nebo ve skladu CO

ležet bude v regále

To já nevím

Možná, že se někdy

znovu narodíš

Budeš třeba černej

anebo pták

pták zpěvnej“³

4.2 HISTORIE

Cílem této práce není zabývat se historií a rozvádět konkrétní historické nálezy. Chci zde pouze připomenout, že jedním z prvních doložených běžně užívaných materiálů pro výrobu ozdob byla kost. Nejenom, že tyto předměty plnily estetickou funkci, ale byly také spjaty s rituály a magií.

I v jiných odvětvích na mnoha místech světa posloužily k vytvoření uměleckých děl poukazujících na pomíjivost existence, ale též jako memorandum toho, jak nelidský umí člověk být.

---

³ Texty CD Pod Řípem: Možná. Jiří Konvrzek: *nebo konVRZek* [online]. [2014] [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.konvrzek.cz/pod-ripem#mozna>

4.3 POMÍJIVOST

Myšlenka pomíjivosti se dotýká podstatného filozofického bádání o času. Tímto problémem se filozofie zabývá již od doby Aristotela, zároveň však je neustále se objevujícím tématem diskutovaným mezi současnými světovými mysliteli. Aspekt smrti, který je neodmyslitelně vázán k pomíjivosti, se zároveň stává symbolem zobrazování pomíjivosti v dějinách umění.

Další ikonou objevující se v umění je dočasnost mládí a krásy, která nás nutí moralizovat a přemýšlet nad směřováním lidského života.

Toto vše se neustále ve velké míře objevuje v průřezu děl různých odvětví umění.

4.4 KONKRETIZACE V UMĚNÍ

V současné české umělecké scéně se toto poslání objevuje například v tvorbě mého oblíbeného umělce mnoha zaměření Jiřího Andrla. „Andrle vyniká schopností působivé tvůrčí syntézy, která v jakémkoli okamžiku utváří jednotlivý celek z bohaté rozmanitosti prvků. Jeho kaleidoskopické orchestrace nám nakonec vyprávějí o složitém spojení mezi různými rozměry lidské existence - racionálního a iracionálního, vnitřní a vnější bytosti, individuální psychiky a kolektivního osudu.“⁴

---

⁴ Jiří Andrla *Batrachomyomachie: Žabomyší a jiné války*. Praha: Nakladatelství Sloart, 2009. ISBN 978-80-7391-310-6.

Dalšími, které pro představu z české scény zmíním, jsou Toyen, Václav Boštík, Adriana Šimotová, Ivan Kafka, Milena Dopitová a další.

Také bych stručně upozornila na směr, který má hodně společného s mým pojetím šperků a tvorby. Vznikl v šedesátých letech a říká se mu zemní umění neboli land art. Umělci v podstatě pracují přímo s krajinou, kdy vznikají díla, která žijí svým vlastním životem a díky působení přírodních vlivů se přetvářejí a získávají na hodnotě. Jedním z průkopníků směru je Dennis Oppenheim, který vytvořil dílo Letokruhy (1968). Vyšlapal pomyslné letokruhy do zasněžené, částečně zamrzlé řeky. Tím využil pomíjivosti ledu a plynoucí řeky pro vyjádření myšlenky cyklicky se opakujících období zrodu, růstu a zániku.

4.5 POMÍJIVOST, ŠPERK

Dle mého názoru je šperk dost často svědkem života a zániku svého majitele. Na rozdíl od člověka má šperk mnohem větší životnost. A proto se díky archeologickým výzkumům můžeme dovídat o starých kulturách a s nimi spjaté funkci šperku. V historii se s ním setkáváme jako s nositelem duchovních, sociálních a kulturních znaků.

Osobní šperk se též může stát nositelem paměti rodiny v případě rodinných šperků. Memento mori se od šestnáctého století objevuje ve špercích symbolicky znázorněno lebkami, lidskou kostrou či otevřenou rakví. (Příloha č. 1)

V současném šperku jsou čas a jeho plynutí vnímány skrze střídání přírodních cyklů, destrukcí samotného předmětu a materiálu nebo reflexí procesuálnosti vzniku díla.

Sarah Hood např. využívá přírodní materiály a jejich přirozený rozpad, chce obsáhnout nestálost světa. „*Místo abych truchlila nad pomíjivostí života, naopak ji svou tvorbou oslavuji a transformuji samotný rozklad na zdroj krásy a lyriky.*“⁵ (Příloha č. 2) Sharon Massey znovu odlévá starou medailéřskou formu pro výrobu nového náhrdelníku a následně šperk pravidelně vlhčí, ten se obaluje rzí a propadá rozpadu. (Příloha č. 3)

4.6 ORNAMENT

„Touha spolu se schopností zkrášlit, esteticky zhodnotit a výtvarně přetvořit svět našla výraz v transformaci z přírody sice odvozené, ale naprosto svérázně pojaté. Ornament je jedním z dokladů schopnosti zobecňovat složitost přírody, dovednost vytvořit nový, svébytný obraz světa.“⁶

V mé práci se ornament odvíjí od skládání jednotlivých článků rozřezaných kostí navzájem spjatých určitou symetrickou rytmikou a ve své formě vytváří složité plastické systémy. Zpracováním jsem došla k zjednodušování a prolínání jednotlivých tvarů. I přesto stále přiznávám základ, z kterého vycházím.

---

⁵ Blog. *Sarah Hood: jewelry artist* [online]. c 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.sarahhoodjewelry.com/medium/Default.aspx>

⁶ VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA TURNOV. *Slovník ornamentiky*. Turnov, 2008.

4.7 SRNA

Inspirací pro výrobu šperku se stala srna a její fyzický rozpad. Ráda bych přiblížila, v čem spočívá její symbolika a jaké přívlastky vystihují její vlastnosti „Srna je krásná a působí jemně, ale přesto je silná. Tato síla vychází z propojení se svým okolím. Naučí vás, jak se v mžiku zastavit, v tichosti pozorovat, vnímat vše, co je kolem, umožní lehkost ducha a nohou. Srnka je vždy krok před tím, co přichází. Je nebojácná, sebevědomá, svobodná, vnitřně vyladěná a radostná.“⁷

---

⁷ *Boudicca pise* [online]. [2010] [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://boudicca.pise.cz/20-zvirata-sily.html>

5 PROCES TVORBY a TECHNICKÁ SPECIFIKA

Ve své práci estetizuji a symbolicky popisuji jedny z posledních fází rozkladu tělesné schránky srny. Využívám kůži, kosti a hlínu. Tyto tři materiály utváří časovou linii, kdy na počátku máme pozůstatky fyzické stránky a na konci už jen otisk těla v krajině.

5.1 KONSTRUKCE

Základnu a nosnou konstrukci u kožených šperků tvoří tvar kopírující dekor objektu vyřezaný z měděného plechu o síle 1,5 mm. K této variantě jsem dospěla díky předchozím četným zkouškám, kdy jsem se snažila základny neúspěšně tvarovat dráty pomocí napilování míst v ohybech vzoru. Přestože je měď velice měkká, při této síle plechu má dobré nosné vlastnosti. Již od prvního ročníku ji využívám nejčastěji. Líbí se mi její barevná pestrost při zpracování a zároveň mi byla nejčastějším kolegou při snaze osvojit si řezání lupenkovou pilkou. Při následném pájení mi byla nápomocna také její dobrá tepelná vodivost.

„Měď má kovově lesklou barvu s načervenalým nádechem. Na vzduchu vlivem oxidace tmavne a pozvolna přechází do rezavohnědé barvy, zároveň odolává atmosférické korozi. Čistou měď při oxidaci a za působení atmosférické vlhkosti pokrývá tzv. měděnka, která kov konzervuje, a proto se využívá při výrobě okapů, střešních krytin a rozvodu plynů. 45 procent mědi se uplatní

při zpracování slitin. Přídavky doprovodných kovů zvyšují tvrdost slitiny a mohou mít i estetický efekt.“⁸

Konstrukce pro samotné vypnutí kůže je z alpaky. Tento kov jsem zvolila z důvodu jeho tvrdosti, zároveň ale i kvůli jeho snadné opracovatelnosti. Běžně se užívá jako náhražka stříbra, kdy se ještě postříbřuje kvůli žloutnutí při oxidaci. Pro mě naštěstí barva kovu díky konečnému patinování nehraje velkou roli. Dráty jsem zpracovala z plechu, který se řeže na tenké proužky a následnou kombinací žíhání a protahování ocelovým průvlakem kruhového profilu se prodlužuje a tvaruje až do požadovaného průměru.

„Alpaka je slitina mědi, zinku a niklu s různými procentuálními hodnotami. Má dobré mechanické vlastnosti, velkou odolnost proti korozi a poměrně vysoký modul pružnosti. Je používána v jemné mechanice, slaboproudé elektrotechnice, k výrobě lékařských přístrojů apod. Jiné označení je například pakfong, bílá mosaz, nové stříbro... atd.“⁹

V druhé sadě jsou využity stejné kovy i stejné principy. Navíc jsem pro otočný variabilní systém vyrobila tubičky, které bych mohla funkcí připodobnit k pantům. Alpaková stěžečka je vyrobena též z tenkého proužku plechu, který se po žíhání tvaruje na profilované kovadlině do tvaru U. Pak už se, jako u drátů, začne protahovat průvlakem, dokud se hrany zcela nespojí.

---

⁸ Měď. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C4%9B%C4%8F>

⁹ Alpaka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Alpaka_\(slitina\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Alpaka_(slitina))

5.2 KOST, PERGAMEN

Kožená (pergamenová) kolekce symbolicky připodobňuje jednu z fází rozpadu fyzické stránky srny. Volba tohoto materiálu byla jasná z důvodu konceptu, navíc se osvědčil ve chvíli, kdy jsem při zkouškách potřebovala vytvořit kopie tvarů jednotlivých kousků kostí. Díky přirozené měkkosti a pružnosti kůže to nebyl problém. „Kozí kůže se po základním očištění od chlupů máčí ve vápenném mléce po dobu 7 - 14 dní. Poté se zbavuje zbytků srsti, masa a napíná se na rám. Suchá kůže je na rámu zdrsňena pemzou, potřena olověnou, nebo zinkovou bělobou rozdělanou v oleji a na závěr vyhlazena a vyleštěna.“¹⁰ Jednotlivé vzory jsou k sobě slepovány vteřinovým lepidlem. Nejsem tedy úplným zastáncem těchto lepidel ale nepřišla jsem na žádnou jinou vhodnější volbu. Naštěstí po několika zkouškách a bolestivých přilepeních jsem přišla na jednoduchou techniku - lepit po malých částech, jednotlivé kousky přidržovat jehlou a snažit se nepřijít do kontaktu s lepidlem. Z vteřinových lepidel mi nakonec nejvíc díky své konzistenci vyhovovala lepidla gelová.

Hned z několika důvodů jsem pergamen impregnovala minerálním olejem. Jeden je, aby nedocházelo k mechanickému znečišťování šperku, a druhý, aby působil autentičtěji.

Kolekce s kostmi je variabilní, může se různě proměňovat, ale i úplně rozložit. Spojení je vymyšleno tak, aby fungovalo jako pohyb páteře. Tohoto efektu jsem dosáhla použitím primitivního pantu.

---

¹⁰ Co je pergament a jak se vyrábí. *Citarny* [online]. c 2002-2013 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.citarny.cz/index.php/knihy-lide/historie-a-knihy/historie-knihy/4591-co-je-pergamen-a-jak-se>

Velikost je natolik přesná, že při sestavení vše drží pohromadě, aniž by se drátek musel na koncích nýtovat.

V případě srnčích kostí jsem nechtěla, aby byly pouze doplňkem šperku, ale přímo jeho součástí. To, že jsem použila rozřezané obratle, bylo určeno mojí touhou vymanit se z užití kostí tradičním způsobem, což znamená využít pouze tvrdé nosné části, které jsou dále zpracovány broušením, řezáním a leštěním, např. jako kámen. Zvládnutím těchto technik se dá docílit porcelánově lesklého vzhledu. Obratle jsou ručně rozřezány lupenkovou pilkou.

5.3 ZASAZOVÁNÍ KOSTÍ

Jedním z posledních bodů je připevnění jednotlivých kousků obratle ke konstrukci šperku. Abych náležitě poukázala na krásu každého kusu, využila jsem klasické zlatnické techniky zasazování drahých kamenů. Laicky by se dalo říci, že připodobňuji ažur, kdy je při zasazení kámen viditelný zespoda a upevněný pomocí krapen (drápků). Vše je pájeno tvrdým spojem pomocí směsi stříbra, mědi, zinku a kadmia.

5.4 SCHRÁNKA

Schránku, která je nejdůležitější součástí projektu, jsem vyrobila z hlíny a kostního klihu. Postup je následující: Kostní klíh se nejprve nechá dvě hodiny nabobtnat s množstvím vody, které jsem určila předcházejícími zkouškami. Poté se zahřívá až do úplného rozpuštění a postupně smíchává s hlínou. Závěrem se udusává do předem připravených forem a nechává pořádně vysušit. Pokud bychom tuto fázi úspěšali, výsledný odlitek by při vyndávání z formy praskl.

5.5 PATINA

Všechny kovové konstrukce jsou na závěr patinovány černou patinou, která se nanáší na vyčištěný a suchý povrch.

6 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Abych řekla pravdu, v tomto bodu mě jímá rozpačitost. Asi bych měla napsat, jak je má práce ojedinělá a výjimečná. Bohužel pokaždé, když mám pocit, ať už v materiálu, či v originalitě vyjádření, že jsem dosáhla něčeho nového či jedinečného, zanedlouho zjistím, že už na to přišel někdo jiný. Myslím, že alespoň částečným přínosem by mohl být způsob použití daného materiálu. Kromě konkrétních kovů používám kosti, kůži a hlínu, které nejsou denní součástí šperků. Například pergamen, který má po impregnaci příjemnou světelnost, by se dal využít v hojně míře pro spousty projektů. Byla bych ráda, abych estetickou hodnotou přitáhla zájem diváka a on měl třeba chuť z pergamenu také něco vytvořit, aniž by byl zatížen myšlenkou, že dělá něco morbidního nebo úchylného. To samé bych mohla uvést i u zvířecích kostí.

Velkým pozitivem pro mne a možná též inspirací pro někoho dalšího může být způsob odlévání hlíny, která díky spojování klišem zůstává suchá, ale zároveň v konkrétním tvaru.

7 SILNÉ STRÁNKY

Za silné stránky považuji kompaktnost všech tří fragmentů a úspěšné vymyšlení technologického postupu pro zpracování schránek.

8 SLABÉ STRÁNKY VELKÝM PÍSMEM

Celkově ve své práci pociťuji určitou nedokonalost, co se týká konečných šperků. Bohužel mám problém s precizním zpracováním. Naštěstí šperky působí naturalisticky a zemitě, a proto nevyžadují dokonalé zpracování, naopak drobné nepřesnosti nejsou zohledňovány.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

A) KNIŽNÍ A PERIODICKÁ LITERATURA

1. BROŽKOVÁ, Helena, Jiří CIRKL, Olga DRAHOTOVÁ, Jan ROUS a Lubomír SLAVÍČEK. Sběratelství. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1983.
2. SKÁLA, František. František Skála. Vyd. 1. Praha: Arbor vitae, 2004, 180 s. ISBN 80-863-0047-1.
3. Jiří Andrlé Batrachomyomachie: Žabomyší a jiné války. Praha: Nakladatelství Slovart, 2009. ISBN 978-80-7391-310-6.
4. VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA TURNOV. Slovník ornamentiky. Turnov, 2008.
5. Kurz výroby šperků. Praha: Slovart, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7391-291-8.
6. Estetický slovník. Modřišice: Tiskárna Novotný, 1992. ISBN 80-2050478-8.
7. Přehled etiky. Praha: Portál s.r.o., 2004. ISBN 80-717-8806-6.
8. Proč je příroda krásná. Praha: Dokořán s.r.o., 2004. ISBN 80-736-3008-7.
9. Proměny českého šperku na konci 20. století. Brno: Academia, 2002. ISBN 80-200-0920-5.

B) INTERNETOVÉ ZDROJE

c)

1. Texty CD Pod Řípem: Možná. *Jiří Konvrzek: nebo konVRZek* [online]. [2014] [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.konvrzek.cz/pod-ripem#mozna>
2. Blog. *Sarah Hood: jewelry artist* [online]. c 2014 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.sarahhoodjewelry.com/medium/Default.aspx>
3. *Boudicca pise* [online]. [2010] [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://boudicca.pise.cz/20-zvirata-sily.html>
4. Měď. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C4%9B%C4%8F->
5. Alpaka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Alpaka_\(slitina\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Alpaka_(slitina))
6. Co je pergament a jak se vyrábí. *Citarny* [online]. c 2002-2013 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.citarny.cz/index.php/knihy-lide/historie-a-knihy/historie-knihy/4591-co-je-pergamen-a-jak-se>

RESUMÉ

The topic of my bachelor thesis is a jewel for somebody. Originally, my intent was focused on the material rather than the specific person to whom the jewel was dedicated. In the end, this somebody became me, in conjunction with my experience of discovering the remnants of a dead doe while roaming the countryside. For me, that was a unique and inspiring moment, even though it may seem twisted, morbid even. Its death made me think of myself, transience and mortality.

I consider the nature to be a bottomless source of inspiration and therefore you can see its touch in all of my work. Thanks to my intense relationship with the nature, I become its student, discovering the statements of past times, present, growth, beauty and ugliness in the country.

In the today's society, where one is almost obliged to be young, healthy, happy and successful, the death and illness are tabuized more than ever. People die secluded and alone. This is the reason why I want to remind myself of the naturality of this process through this project and rid myself of the fear. The transience of one's being is also an excellent aid to remind oneself the folly of their deeds.

In my work, I aesthetise and symbolically describe some of the last phases of decomposition of the doe's body shell. For this I use leather, bones and clay. These three materials put together a time frame when we have the remnants of a dead body in the beginning and just an imprint of a body in the end. The jewel itself is made of

bone and a simple variable system that allows the whole jewel to move freely. The mutual contrast of pale bone and dark patina of the construction creates an earthy and raw impression. Albeit the fact that the collection shows a decomposition of a doe in its symbolism, the decorativeness of the cut vertebrae puts it into the ornament category that is an integral part of other brooches.

Those are made of parchment. The plastic ornament I used is derived from composing the individual parts of cut bone, connected together by a certain calisthenics. During the manufacture, I came to a progressive simplification and blending of the individual shapes. Despite this, I still admit the shape of bones that were in the beginning. The third and last part is the box with the imprint of the jewel that is made of clay.

Thanks to the originality and compactness of the chosen materials, the jewels create a unique body.

In the whole work, I was guided by the attempt to understand the nature and to return to the it's beauty.

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1

Zobrazení memento mori, 16. století, zdroj
(<http://blog.primaveragallery.com/?p=422>)

Příloha 2

HOOD, Sarah. Náhrdelník. Zdroj
(<http://www.sarahhoodjewelry.com/medium/Gallery/Organic.aspx#Malden-Avenue-East-necklace>)

Příloha 3

MARSSAY, Sharon. Náhrdelník. Zdroj (http://re-workedproject.blogspot.cz/2011_09_01_archive.html)

Příloha 4

GAŽAROVÁ. *Schránka + brož*. Plzeň, 2014.

Příloha 5

GAŽAROVÁ. *Schránka + brož2*. Plzeň, 2014.

Příloha 6

GAŽAROVÁ. *Schránka*. Plzeň, 2014.

Příloha 7

GAŽAROVÁ. *Schránka 2*. Plzeň, 2014.

Příloha 8

GAŽAROVÁ. *Brož z kostí*. Plzeň, 2014.

Příloha 9

GAŽAROVÁ. *Brož z kostí2*. Plzeň, 2014.

Příloha 10

GAŽAROVÁ. *Schránka + brož3*. Plzeň, 2014.

Příloha 11

GAŽAROVÁ. *Schránka + brož4*. Plzeň, 2014.

Příloha 12

GAŽAROVÁ. *Brož pergament*. Plzeň, 2014.

Příloha 13

GAŽAROVÁ. *Brož pergament2*. Plzeň, 2014.

Příloha 14

GAŽAROVÁ. *Schránka + brož3*. Plzeň, 2014.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA:

Příloha č. 1

Příloha č. 2

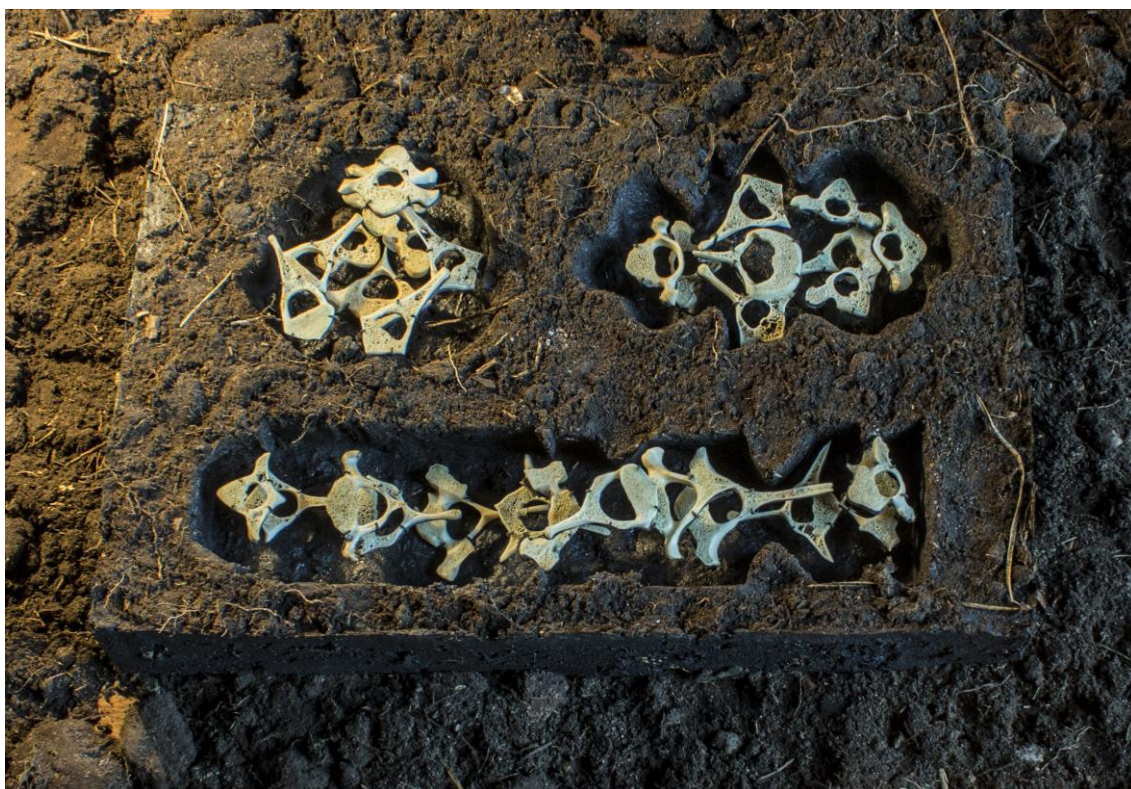

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Příloha č. 5

Příloha č. 6

Příloha č. 7

Příloha č. 8

Příloha č. 9

Příloha č. 10

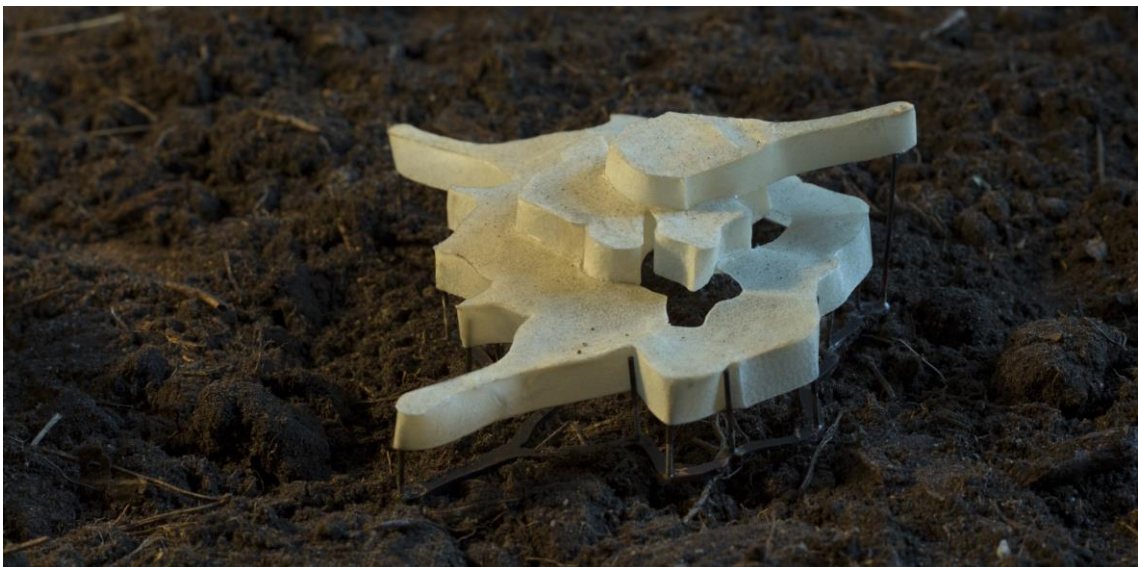

Příloha č. 11

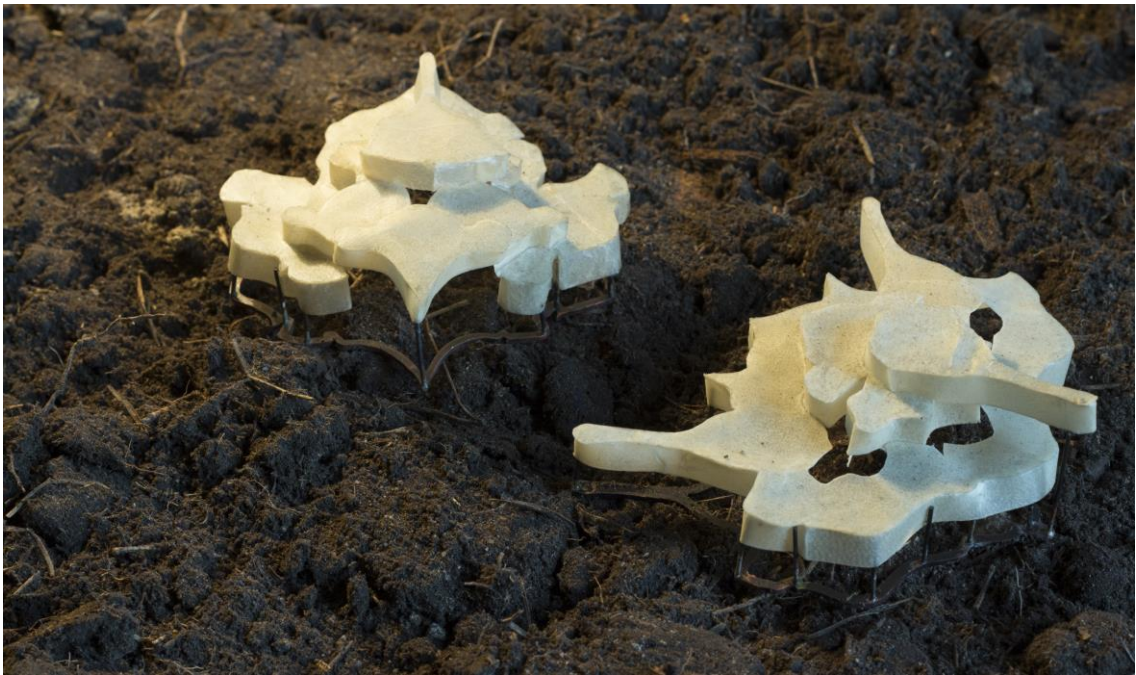

Příloha č. 12

Příloha č. 13

Příloha č. 14

